

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1523

Vragen van de leden **Kostić** en **Teunissen** (beiden PvdD) aan de Minister van Klimaat en Groene Groei en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *de Joint Letter of Intent met Tata Steel* (ingezonden 28 januari 2026).

Antwoord van Minister **Van Veldhoven-van der Meer** (Klimaat en Groene Groei), de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 2 april 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 1047.

Vraag 1

Kunt u zich uw antwoorden op onze eerdere vragen over Joint Letter of Intent (JLoI) nog herinneren?¹

Antwoord 1

Ja. Daarnaast heeft het kabinet afgelopen jaar op diverse andere momenten vragen ontvangen.

- Kamervragen² over de additionele kosten voor Tata Steel over de maatwerkafpraak, ingezonden op 8 december 2025 en beantwoord op 4 februari 2026;
- Kamervragen³ over de Joint Letter of Intent met Tata Steel, de fors hogere uitstoot van Tata Steel, staalslakken en de forse salarisverhogingen van directieleden bij Tata Steel, ingezonden op 24 oktober 2025 en beantwoord op 9 december 2025;
- Kamervragen⁴ over de getekende Joint Letter of Intent met Tata Steel, ingezonden op 2 oktober 2025 en beantwoord op 24 november 2025;
- Het tweeminutendebat⁵ Leefomgeving en Externe veiligheid d.d. 18 december 2025;

¹ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

² Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 624.

³ Antwoord op vragen van de leden Gabriëls, Thijssen, Kröger, Kostić en Teunissen over de Joint Letter of Intent met Tata Steel, de fors hogere uitstoot van Tata Steel, staalslakken en de forse salarisverhogingen van directieleden bij Tata Steel | Tweede Kamer der Staten-Generaal, Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 357

⁴ Aanhangsel Handelingen 2025/2026, nr. 450

⁵ Tweeminutendebat Leefomgeving en Externe veiligheid (CD 30/9) | Tweede Kamer der Staten-Generaal

- De brief⁶ over de uitkomsten van de Actieagenda Industrie en Omwonenden d.d. 18 december 2025;
- Kamervragen⁷ over staalslakkenkwesities, ingezonden op 26 september 2025 en beantwoord op 24 november 2025;
- Het commissiedebat⁸ Leefomgeving en Externe veiligheid d.d. 30 september 2025;
- De brief⁹ over de Joint Letter of Intent met Tata Steel d.d. 29 september 2025;
- Kamervragen¹⁰ over het milieueffectrapport van Tata Steel en misleidende communicatie over uitstootcijfers, ingezonden op 11 juli 2025 en beantwoord op 15 september 2025;
- De brief¹¹ over de milieuproblematiek van Tata Steel d.d. 10 april 2025;
- Het schriftelijk overleg¹² over de milieuproblematiek van Tata Steel d.d. 13 mei 2025.

Omwille van consistentie is bij de beantwoording waar relevant gebruik gemaakt van bovenstaande informatie.

Vraag 2

Welke mogelijkheden worden onderzocht om toch eerder tot gedwongen sluiting van de zwaar verouderde, vervuilende en lekkende Kookgasfabriek 2 (KGF2) over te gaan, aangezien daar al jaren de regels worden overtreden en Tata Steel zelf zegt dat ze niet aan alle regels kunnen voldoen?

Antwoord 2

Handhaving na constatering van overtredingen is aan het bevoegd gezag. Een mogelijkheid is dat die handhaving, na het doorlopen van de wettelijk voorgeschreven procedures, leidt tot (al dan niet vervroegde) gedwongen sluiting¹³. De Omgevingsdienst beoordeelt momenteel of Tata Steel voldoet aan de aanzegging om binnen 12 maanden de overtredingen te beëindigen en aan de regels te voldoen. Voor deze beoordeling voert de Omgevingsdienst momenteel inspecties uit bij de KGF2. Op basis van de uitkomsten zal worden bekeken of en welke vervolgstappen nodig zijn.

Vraag 3

Klopt het dat in de huidige plannen Kookgasfabriek 1 (KGF1) en Hoogoven 6 nog tot 2045 open zullen blijven en kolen zullen blijven gebruiken? Wat vindt u van deze tijdslijn, gezien de belangen van milieu en de gezondheid van omwonenden?

Antwoord 3

Volgens de huidige plannen dient het bedrijf *uiterlijk* in 2045 klimaatneutraal te opereren. Als onderdeel daarvan moeten ook KGF1 en Hoogoven 6 sluiten. Dit laat overigens onverlet dat alle bestaande installaties, waaronder de KGF1, aan de wettelijke normen moeten voldoen en dat het bevoegd gezag hierop toeziet (en waar nodig handhavend zal optreden). Het kabinet onderzoekt in aanvulling hierop ook de mogelijkheden voor beleid of wetgeving voor een verbod op grootschalig gebruik van fossiele kolen, conform de aangenomen motie-Rooderkerk over het publiekrechtelijk borgen dat het industrieel gebruik van k.

Vraag 4

Wat vindt u ervan dat de AMVI aangeeft dat de financiële modellen en bijbehorende aannames nog niet in een finale fase waren toen zij hun advies moesten schrijven?

⁶ Kamerstukken 2025/2026, 28 089, nr. 346

⁷ Kamerstukken 2025/2026, 28 089, nr. 462

⁸ Kamerstukken 2025/2026, 28 089, nr. 341

⁹ Kamerstukken 2025/2026, 29 826, nr. 266.

¹⁰ Aanhangsel Handelingen 2024/2025, nr. 3094

¹¹ Kamerstukken 2024/2025, 28 089, nr. 334.

¹² Kamerstukken 2024/2025, 28 089, nr. 339

¹³ Aanzeggingsbesluit Kookgasfabriek 2 blijft in stand - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, <https://odnzk.nl/nieuws/aanzeggingsbesluit-kookgasfabriek-2-tata-steel-blijft-in-stand/>

Antwoord 4

Het is binnen de maatwerkaanpak gebruikelijk dat de AMVI advies geeft op modellen en aannames die nog niet definitief zijn. De AMVI heeft volwaardig advies kunnen geven op basis van deze conceptstukken. De AMVI geeft advies op de conceptversie van de JLoI. Het advies van de AMVI ziet juist op de conceptversie omdat de plannen in die fase nog aangepast kunnen worden naar aanleiding van deze adviezen. De AMVI geeft onafhankelijk advies op de gebruikte modellen.

Vraag 5

Welke onafhankelijke instantie beoordeelt de business case en de aannames die zijn gemaakt en kunt u ons die beoordeling sturen?

Antwoord 5

De staat wordt vanaf de start van de gesprekken over een maatwerkafpraak met TSN bijgestaan door externe adviseurs. Op financieel gebied wordt de staat geadviseerd door KPMG. Zij toetsen de financiële modellen en onderliggende aannames van TSN. KPMG zal ook een openbaar rapport opstellen dat meegestuurd kan worden bij een definitieve maatwerkafpraak. Behalve door de financieel experts van de staat en van KPMG wordt de beoogde steun aan TSN ook getoetst door de Europese Commissie, onder andere op proportionaliteit.

Vraag 6

Wat gebeurt er met Project Roadmap+ als de maatwerkafspraken niet door zouden gaan? Zijn het Project Roadmap+ en de maatwerkafspraken nou wel of niet met elkaar verbonden, aangezien in de JLoI wordt aangegeven dat deze wordt uitgevoerd zonder staatssteun, maar u in uw antwoord op vraag 17 aangeeft dat «Wanneer de maatwerkafpraak is ondertekend, is TSN gebonden aan de realisatie van de projecten binnen Roadmap+»?

Antwoord 6

De Roadmap+ betreft een vrijwillig pakket van maatregelen van TSN om de uitstoot van onder meer stof, zware metalen, geur, geluid en PAK's te verminderen en is op dit moment al in uitvoering. De Roadmap+ wordt dus, onafhankelijk van een eventuele maatwerkafpraak, zelfstandig uitgevoerd door het bedrijf. Met het vastleggen van de resultaten van de Roadmap+ in de JLoI zijn de uitvoering en de resultaten van de maatregelen in het kader van Roadmap+ geborgd, zie ook artikel 5 lid 2 van de JLoI: *«Project Green Steel Phase 1 and the Project of additional environmental and health measures (b. and c. under Article 5.1) together will form the scope of this JLoI and the intended tailor-made agreement.»* De uitvoering van de Roadmap+ van TSN vindt plaats zonder financiële maatwerksteun. De resultaten van de uitvoering ervan zijn opgenomen in de in artikel 3 van de JLoI vermelde doelstellingen. Dit verzekert dat de verwachte resultaten van Roadmap+ worden gerealiseerd. TSN is voornemens alle hiervoor benodigde resterende handelingen uit te voeren als Roadmap+-handelingen.

Vraag 7

Komt er nog een advies van de AMVI en Expertgroep Gezondheid IJmond over de definitieve JLoI, gezien het feit dat deze twee adviesorganen aangeven dat er nog «belangrijke documenten en modellen» ontbraken toen zij hun advies moesten geven over de concept JLoI?

Antwoord 7

De AMVI en de Expertgroep hebben conform het proces van de AMVI bij de maatwerkaanpak advies gegeven op de concept-JLoI. Dit advies heeft grotendeels een plek gekregen in de definitieve JLoI en wordt deels meegenomen in het vervolgtraject richting een maatwerkafpraak. Het advies is van belangrijke waarde om het gezondheidsbelang mee te wegen. In het tweeminutendebat Leefomgeving en Externe Veiligheid op 18 december 2025 heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat toegelicht waarom het kabinet geen advies over de definitieve JLoI vraagt aan de AMVI en/of de Expertgroep. Bij het vaststellen van de maatwerkaanpak is vastgelegd dat de AMVI adviseert over de concept JLoI. In het geval van het traject

met TSN is de Expertgroep, bij uitzondering en op verzoek van de AMVI, aangesloten bij het opstellen van dit advies. Een tijdens het tweeminutende-
bat ingediende motie¹⁴ met daarin het verzoek om de AMVI en/of de
Expertgroep om advies te vragen over de definitieve JLOl heeft geen
meerderheid gehaald in de Tweede Kamer.

Vraag 8

Wat is het oordeel van de Expertgroep Gezondheid over de laatste versie van
de JLOl precies? Heeft de Expertgroep u op wat voor manier dan ook (via de
ambtelijke weg of anders) daarover iets te kennen gegeven?

Antwoord 8

De Expertgroep heeft geen advies gegeven over de definitieve JLOl. Zie ook
het antwoord op vraag 7. De Expertgroep heeft op 19 maart jl. op uitnodiging
van de Kamerleden een gesprek met hen gevoerd over de gezondheidseffec-
ten van de JLOl. Voorafgaand aan dit gesprek met de Kamer heeft de
Expertgroep een position paper¹⁵ gepubliceerd.

De Expertgroep bevestigt dat sommige adviezen wel en andere adviezen
(nog) niet zijn overgenomen in de JLOl.

In het gesprek met de Kamer gaf de Expertgroep daarom aan dat het «glas
halfvol is» en dat de maatwerkafspraken zekerheden en concrete en afdwing-
bare afspraken moet bevatten. De Expertgroep benadrukte ook dat het
kabinet door moet gaan met de maatwerkafspraken en dat de adviezen niet
moeten leiden tot verdere vertraging van de verbetering van de gezondheid
van omwonenden. Het kabinet werkt nu aan de maatwerkafspraken, waarin de
doelen uit de JLOl uiteindelijk in de maatwerkafspraken omgezet worden in
geborgde en concrete resultaatverplichtingen.

Vraag 9

Gezien het recht op informatie voor Kamerleden en het feit dat de Kamer
heeft uitgesproken dat het kabinet alle adviezen van Expertgroep Gezondheid
moet opvolgen, kunt u ervoor zorgen dat wij nu alsnog een reactie van de
AMVI en Expertgroep Gezondheid IJmond krijgen op het definitieve JLOl? Zo
nee, waar bent u bang voor?

Antwoord 9

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 7 en besproken in het tweeminu-
tende-
debat Leefomgeving en Externe Veiligheid op 18 december 2025 worden
de AMVI en de Expertgroep niet gevraagd om advies te geven op de
definitieve JLOl.

Vraag 10

Kijkende naar uw beantwoording van onze eerdere vragen over de JLOl, hoe
rijmt uw vermelding van stikstofuitstoot in 2024 voor Tata Steel Nederland
(5,3 kton) met de vermelding in het jaarverslag van het bedrijf (5,065 kton)?¹⁶
Wat is de bron voor uw gegevens en hoe is het verschil te verklaren?

Antwoord 10

De formulering van de vraag bevat een onjuiste weergave van de destijds
gestelde vraag en de antwoorden op verschillende vragen. De eerdere
beantwoording waarnaar wordt verwezen, ging, aangezien de gestelde vraag
daar op zag, over het convenant uit 1992 met betrekking op de gehele sector
basismetaleen in Nederland, niet alleen over TSN. De uitstoot van de gehele
sector is hoger dan die van een specifiek bedrijf.

Alle cijfers in die tabel hebben betrekking op de gehele sector basismetaleen.
De emissieniveaus in 1985 en de doelstellingen voor 2010 zijn overgenomen
uit het door de vragenstellers aangehaalde convenant uit 1992. De cijfers met
betrekking tot de emissieniveaus in 2010 en 2024 zijn ten tijde van de
beantwoording van de eerdere vragen overgenomen uit de openbare

¹⁴ Kamerstukken, vergaderjaar 2025–2026, 28 089, nr. 342.

¹⁵ Expertgroep (19 maart 2026). Borging van gezondheid in maatwerkafspraken tussen de
overheid en Tata Steel Nederland: wat moet er beter?

¹⁶ Aangangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

emissieregistratiegegevens. Deze zijn openbaar toegankelijk via www.emissieregistratie.nl/data.

Op deze website wordt ook uitgelegd¹⁷ hoe de gegevens worden verzameld en openbaar beschikbaar worden gemaakt. Ten tijde van de beantwoording van de eerdere vragen (in november 2025) ging het om voorlopige cijfers; deze zijn inmiddels geactualiseerd.

Vraag 11

Hoeveel is de verwachte jaarlijkse stikstofuitstoot van Tata Steel nadat de DeNO_x installatie bij de pelletfabriek in werking is gesteld? Gegeven dat de uitstoot in 2024 5.0 of 5.3 kton was en de DeNO_x een «significante vermindering»¹⁸ in de stikstofuitstoot zou moeten betekenen, hoe ambitieus is een doel van 4.0 kton per jaar dan nog, zeker gezien er sprake is van een stikstofcrisis die ten koste gaat van o.a. gezondheid en woningbouw?¹⁹

Antwoord 11

De (beoordeling van de) daadwerkelijke stikstofuitstoot na het treffen van de maatregel is aan het bevoegd gezag, de provincie Noord-Holland. In de uiteindelijke maatwerkafspraken worden bovenwettelijke milieudoelen vastgesteld. Deze doelen moeten voldoende ambitie bevatten, maar ook haalbaar zijn voor het bedrijf. De uiteindelijke NO_x-doelstelling is onderdeel van de lopende onderhandelingen met het bedrijf.

Vraag 12

Gezien het een gegeven is dat de huidige uitstoot van fijnstof (PM10) van Tata Steel IJmuiden nu 418 kton is²⁰, waarom staat er dan in de JLOI²¹ dat de doelstelling om de maximale uitstoot van PM10 naar 467 een reductie zou zijn?²²

Antwoord 12

In reactie²³ op de motie-Zalinyan/Kostić heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aangegeven dat de doelstelling is gebaseerd op een reductie ten opzichte van historische emissieniveaus (referentiejaar 2019). Aangezien er sindsdien al effectieve reductiemaatregelen zijn getroffen, is de inzet bij de verdere uitwerking van de maatwerkafspraken dat, waar relevant en haalbaar, ambitieuzere reductiedoelstellingen worden vastgelegd dan in de JLOI (zie artikelen 6.12 lid b en 11.12 van de JLOI). Het kabinet kon zich dus goed vinden in het verzoek van de motie en daarom heeft deze ook «oordeel Kamer» als appreciatie gekregen.

Vraag 13

Klopt het dat met deze grens Tata Steel eigenlijk meer PM10 mag emitteren dan ze nu doet?

Antwoord 13

Zie het antwoord op vraag 12.

Vraag 14

Hoe komt u bij de cijfers die u eerder met ons deelde over de benzeenuitstoot van 19,8 ton in 2024 als uit het eMJV²⁴ blijkt dat de uitstoot 28,2 ton is? Voor zink staat in het eMJV 19,9 ton (ipv 14,6) en lood 1,07 ton (ipv 0,8), dus waar zit het verschil in precies?²⁵

¹⁷ Jaarcyclus Emissieregistratie | Emissieregistratie, <https://www.emissieregistratie.nl/over-emissieregistratie/jaarcyclus-emissieregistratie>

¹⁸ Artikel 11.10, JLOI

¹⁹ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

²⁰ <https://www.tatasteelnederland.com/en/sustainability/emissions/particulate-matter-and-air-quality>,

²¹ Artikel 3.2.a.iii, JLOI

²² Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

²³ Kamerstukken II 2025/2026, 28 089, nr. 342

²⁴ https://odnzkkg.nl/wp-content/uploads/2025/10/eMJVReport-2024_TS_gelakt_geanonimiseerd.pdf – pagina 278

²⁵ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

Antwoord 14

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 15

Kunt u de tabel op p. 12 en 13 van uw eerder antwoorden op onze vragen aanvullen met daarin de bronvermelding van de data?²⁶

Antwoord 15

Zie het antwoord op vraag 10.

Vraag 16

Hoe verklaart u het verschil tussen de 6,8 Mton/jaar²⁷ en de 5,86 Mton/jaar²⁸?

Antwoord 16

De JLoI en het MER kunnen verschillen in scope en uitgangspunten. Het is voor het kabinet van belang dat de projecten worden uitgevoerd om de doelen van vermindering van de CO₂-uitstoot en verbetering van de leefomgeving en gezondheid van omwonenden te behalen. Juridische waarborgen hiervoor worden de komende periode verder uitgewerkt. Daarbij geldt dat de integrale beoordeling van het MER bij het bevoegd gezag ligt; de provincie Noord-Holland. Dit proces loopt nog. Het kabinet kan en wil om die reden niet ingaan op de inhoud van het MER, dat is en blijft aan de provincie Noord-Holland.

Vraag 17

Wat vindt u ervan dat de afspraken met het staalbedrijf uit het milieuconvenant van 1992 over reductie van bepaalde schadelijke stoffen in 2010, voor een groot deel niet zijn nagekomen en zelfs anno 2026 nog niet? Wat zegt dit over betrouwbaarheid van afspraken met zulke bedrijven?

Antwoord 17

De inspanningen van het kabinet zijn er volledig op gericht om in het hier en nu tot bindende resultaatsafspraken te komen over forse, versnelde en afdwingbare emissiereducties, conform de in de JLoI geformuleerde beoogde doelstellingen.

Het niet behalen van doelstellingen uit het convenant zegt wat het kabinet betreft op zichzelf niets over de betrouwbaarheid van afspraken en/of bedrijven. Het betreffende convenant vermeldt expliciet dat het gaat om inspanningsverplichtingen, ook voor onderdelen «waarvan het woordgebruik op een resultaatsverbintenis zou kunnen duiden» (artikel 3.3). Dit convenant bood dus, net als het wettelijk kader, geen grond om het behalen van de in de JLoI geformuleerde reductiedoelen af te dwingen.

Vraag 18

Wat vindt u ervan dat voor zeer schadelijke stoffen, zoals benzeen, een reductie van 97,5% in 2010 was beloofd, maar dat de emissie van benzeen in plaats daarvan flink is gestegen?

Antwoord 18

Zie het antwoord op vraag 17.

Vraag 19

Hoe komt dit over op omwonenden denkt u, en wat doet dat met het vertrouwen in de overheid en het staalbedrijf? Heeft u omwonenden hierover gesproken en over hun ervaringen met het gedrag en beloften van het staalbedrijf? Zo ja, wat hebben ze u meegegeven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 19

De Ministeries van EZK en IenW treden veelvuldig in overleg met (vertegenwoordigers van) omwonenden. Het kabinet neemt de zorgen en belangen van de omwonenden zeer serieus. Het kabinet zet daarom het traject van de

²⁶ Aangangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

²⁷ MER, deel B, pagina 10

²⁸ AMVI-advies, pagina 8

maatwerkafpraak voort om tot bindende resultaatsverplichtingen te komen. Gezien de ervaringen is het begrijpelijk dat de omwonenden kritisch staan tegenover beloften vanuit het bedrijf en eerst willen zien, voordat zij geloven. Het is aan het bedrijf om het vertrouwen van deze omwonenden terug te winnen. De maatwerkafpak is er in tegenstelling tot eerdere plannen juist op gericht om als voorwaarde van financiële steun afdwingbare doelen te stellen. De omwonenden hebben onder andere aangegeven dat zij willen dat de afspraken en doelen juridisch geborgd worden. Voor het kabinet heeft het behalen van de maatschappelijke doelen ook de hoogste prioriteit en betreft deze geuite zorgen van omwonenden bij de maatwerkafpraak door afspraken te maken over de borging van de afspraken. Daarbij wekt het vertrouwen te zien dat het bedrijf op dit moment ook op andere plaatsen al concreet grote investeringen doet in verduurzaming. Zo investeert Tata Steel in de verduurzaming van andere projecten zoals het transitieproject naar EAF-staalproductie in het Verenigd Koninkrijk (Port Talbot) en de bouw van een elektrische smeltoven in India. Die stappen dragen bij aan het vertrouwen dat ook de industriële verduurzaming van TSN daadwerkelijk wordt uitgevoerd.

Vraag 20

Hoe is daar door de tijd heen gemonitord en onafhankelijk gemeten of aan de afspraken werd voldaan en welke concrete stappen heeft het Rijk steeds gezet om er ook op toe te zien dat de afspraken werden nagekomen? Heeft het Rijk ooit iemand aangesproken op het niet nakomen van het milieuconvenant en zo ja, hoe en wanneer precies? In het kader van informatierecht van Kamerleden, kunt u een overzicht met een tijdlijn sturen over alle stappen en besluiten die hierover in de loop van tijd zijn gemaakt, zodat we kunnen leren van het verleden nu het kabinet voornemens is weer nieuwe afspraken aan te gaan met de staalfabriek?

Antwoord 20

In algemene zin is het antwoord op het laatste deel van de vraag dat een bindende maatwerkafpraak een ander soort afspraak is dan het milieuconvenant uit 1992 omdat de maatwerkafpraak resultaatsverplichtingen bevat. De afspraken in dat convenant waren expliciet geen resultaatverplichtingen (zie ook het antwoord op vraag 17 en de eerdere beantwoording). Daarnaast is de scope verschillend, omdat de uiteindelijke maatwerkafpraak ziet op nieuwe projecten van het bedrijf. In de tussentijd zijn daarnaast veel verschillende ontwikkelingen geweest.

Verder wordt gevraagd om een uitgebreide historische reconstructie. Het convenant liep van 1992 tot en met 2010; daarmee wordt gevraagd om stappen en besluiten te reconstrueren die 15 tot ruim 30 jaar achter ons liggen. Er is hiervoor op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar. De inspanningen van het kabinet zijn er volledig op gericht om in het hier en nu tot bindende afspraken te komen over forse, versnelde en afdwingbare emissiereducties.

Vraag 21

Welke lessen trekt u over betrouwbaarheid van afspraken maken met de staalfabriek, aangezien duidelijk is dat veel afspraken uit het milieuconvenant uit 1992 nu nog steeds niet zijn gehaald, laat staan in 2010 toen ze al behaald hadden moeten worden?²⁹

Antwoord 21

Zie het antwoord op vraag 17 en 20.

Vraag 22

Waarom geeft u in uw eerdere antwoorden aan dat het milieuconvenant uit 1992 niet afdwingbaar is, terwijl ten tijde van het ondertekenen van het convenant werd aangegeven dat de afspraken zijn gemaakt zodat de Minister de bedrijven niet via wetgeving tot maatregelen hoefde te dwingen^{30, 31}?

²⁹ Aangangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450

³⁰ bron: <https://www.nrc.nl/nieuws/1992/03/10/milieuconvenant-basismetaal-rond-7135889-a1158138#handelsblad/1992/03/10/#118>

Antwoord 22

Convenanten dienen doorgaans om maatschappelijke doelen te realiseren zonder dat dit gepaard gaat met extra regeldruk. Ondertekenaars van dit specifieke convenant hebben zich in dit geval tot een inspanning verplicht. Daarnaast zijn Europese en nationale wettelijke normen tussen 1992 en 2010 (en uiteraard ook daarna) stapsgewijs strenger geworden en is de luchtkwaliteit in Nederland sinds 1992 mede daardoor aanzienlijk verbeterd.

Vraag 23

Kunt u toegeven dat het achteraf gezien niet de beste zet was om het milieuconvenant op die manier af te sluiten en dat het beter was geweest om maatregelen wettelijk af te dwingen?³² Zo nee, waarom leert u niet van het verleden?

Antwoord 23

Het kabinet kan niet oordelen over wat in 1992, met de kennis van toen, wel of niet de beste zet was voor de bewoording van het convenant. In algemene zin geldt wel dat kabinet nu juist kiest voor een andere aanpak, waarbij privaatrechtelijke bindende afspraken worden gemaakt. Zie ook het antwoord op vraag 20.

Vraag 24

Kunt u toezeggen dat aan een op te zetten metaaltafel ook vertegenwoordigers aan zullen sluiten van omwonendenorganisaties en milieuorganisaties zoals, Gezondheidop1, Frisse Wind, Dorpsraad Wijk aan Zee, Greenpeace en Urgenda?

Antwoord 24

De metaaltafel is een initiatief vanuit de Metaal Recycling Federatie en vanuit de metaalsector zelf. Het kabinet volgt de opzet van deze tafel en de ontwikkelingen die hier eventueel uit volgen met interesse, maar is niet betrokken of organisator en kan zelf dus geen partijen uitnodigen om deel te nemen.

Vraag 25

Klopt het dat volgens eigen inschatting van Tata Steel Nederland er jaarlijks ongeveer 100 miljoen kilo kolen en ijzererts verwaait vanaf het terrein in IJmuiden³³? Zo ja, wat vindt u hiervan? En wat betekent dit voor de gezondheid van omwonenden? Wat zijn de effecten op het milieu (graag met bronvermelding onderbouwen)?

Antwoord 25

Nee, dit klopt niet. De verwaaiing van stof van het terrein naar de omgeving (emissies) is te vinden in tabel 4.2 van de *Detailstudie luchtkwaliteit* van het MER. TSN heeft aan het kabinet laten weten dat zij de term verwaaiing hanteert voor materiaalverliezen in de grondstoffenketen tussen het aanvoeren van grondstoffen in de haven en het afleveren van grondstoffen naar de eindfabriek. Deze materiaalverliezen komen door gebruik van verschillende registratiesystemen, vervoer met transportbanden en vrachtwagens en deels door verwaaiing via opslag. De verwaaiing die optreedt via opslag betreft de werkelijke emissie en maakt onderdeel uit van de PM10 modellen. De materiaalverliezen bij het vervoer wordt opgeruimd en teruggebracht in het proces. De beoordeling van het MER, waaronder deze informatie, is aan het bevoegd gezag.

Vraag 26

Waar baseert u uw opmerking op dat een maatwerkafpraak een «flinke verbetering voor de gezondheid te kunnen realiseren» als er nog geen gezondheidseffectrapportage (GER) is en de Expertgroep Gezondheid IJmond zegt «De inschatting van de Expertgroep is dat de gezondheidsverbetering op

³¹ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450.

³² Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025–2026, nr. 450

³³ MER, onderdeel B, pagina 31

basis van deze JLoI beperkt zal zijn»³⁴? Kunt u uw mening onderbouwen met wetenschappelijke conclusies en onafhankelijke experts en daarvan de stukken naar ons sturen? Zo nee, kunt u dan stoppen met zelf bepalen wat «flinke» verbeteringen zijn voor de gezondheid van omwonenden die jarenlang door de overheid zijn genegeerd?

Antwoord 26

De Expertgroep heeft advies gegeven op de concept-JLoI. De JLoI is naar aanleiding van het gecombineerde advies van de AMVI en de Expertgroep verder aangescherpt. Zo zijn onder andere additionele stoffen opgenomen in de JLoI op advies van de Expertgroep (zie Artikel 3.2.vi).

De JLoI bevat beoogde reductiedoelstellingen voor de uitstoot van een reeks stoffen waarvan zowel het RIVM als de Expertgroep Gezondheid IJmond heeft aanbevolen dat met name die emissies gereduceerd zouden moeten worden om de impact op de gezondheid van omwonenden te verminderen³⁵. Het gaat om reducties die voor sommige stoffen oplopen tot 68%; dat is in de ogen van het kabinet «flink».

Vraag 27

Hoe staat het nu met het tijdelijk verbod op staalslakken en de stop op gebruik van staalslakken bij waterwerken van het Rijk, zoals bij de Ooster- en Westerschelde? Welke reactie is er vanuit de Europese Commissie hierop gekomen en wat betekent dit voor het gebruik ervan?

Antwoord 27

De pauzeknop die op 23 juli 2025 is ingedrukt³⁶ geldt nog steeds. Sinds die tijd zijn toepassingen van niet-vormgegeven bouwstoffen met daarin meer dan 20 massaprocent LD/ELO-slak op land in lagen dikker dan 0,5 m of op locaties waar direct contact met het materiaal of het stof daarvan mogelijk is, niet toegestaan. Deze noodregeling heeft een looptijd van één jaar en kan met maximaal een half jaar worden verlengd.

De Europese Commissie (EC) heeft aanvullende vragen gesteld naar aanleiding van het verzoek om goedkeuring van deze regeling dat Nederland heeft ingediend in lijn met artikel 129 REACH. Deze vragen zijn inmiddels beantwoord en de termijn van 60 dagen waarbinnen de EC een besluit zal nemen, loopt uiterlijk 3 april aanstaande af. Als er een besluit van de EC bekend is, zal de Kamer hierover en over de gevolgen daarvan worden geïnformeerd.

Voor waterwerken door het Rijk in de Ooster- en de Westerschelde geldt de bestuurlijke toezegging dat daar tot 23 juli 2026 geen staalslak voor zal worden gebruikt. In de eerdergenoemde brief van 18 december 2025 staat aangegeven dat er op 15 december in Middelburg een constructief gesprek is gevoerd over de zorgen en behoeften vanuit Zeeland met de gedeputeerde van de provincie Zeeland, vertegenwoordigers van de Zeeuwse gemeenten en van de visserijsector en de natuur- en milieubeweging. Dit gesprek wordt het komende half jaar voortgezet.

Vraag 28

Nu een aantal gemeenten hebben besloten om helemaal te stoppen met toepassing van staalslakken, kunt u andere gemeenten in het land er ook actief op wijzen wat hun mogelijkheden zijn om ook ermee te stoppen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 28

Naar aanleiding van diverse onderzoeksrapporten en incidenten is per 23 juli 2025 op de pauzeknop gedrukt voor toepassingen van niet-vormgegeven bouwstoffen met daarin meer dan 20 massaprocent LD/ELO-staalslak, op of in de landbodem van meer dan 0,5 meter dik of op locaties waar direct contact met het materiaal of het stof daarvan mogelijk is; denk hierbij aan inhalatie of oog-, hand-, mondcontact met toegepaste staalslak. Hiertoe is een noodregeling vastgesteld waarin op grond van het voorzorgsbeginsel ook een

³⁴ AMVI-advies, pagina 38.

³⁵ Kamerstuk 28 089, nr. 266.

³⁶ Kamerstukken II 2025/2026, 30 015, nr. 136

vergunningplicht is geïntroduceerd voor de overige toepassingen van niet-vormgegeven bouwstoffen met daarin meer dan 20 massaprocent staalslak in of op de landbodem.

Met de regeling geldt voor een groot deel van de toepassingen een verbod of een restrictie in de vorm van een vergunningplicht. Alleen voor toepassingen van vormgegeven bouwstoffen met daarin staalslak als één van de grondstoffen, voor niet-vormgegeven bouwstoffen met minder dan 20 massaprocent staalslak en staalslak toepassingen in groot oppervlaktewater gelden geen restricties. Daarmee zijn voor de risicovolle toepassingen al aanvullende maatregelen getroffen. Voor de overige toepassingen geeft de regelgeving voldoende handvatten om deze verantwoord toe te passen en daarop toe te zien.

Zoals ook in de Kamerbrief van 13 maart jl.³⁷ is beschreven, staat het bevoegde gezagen vrij om lokaal beleid vast te stellen op basis van locatie-specifieke kenmerken ter bescherming van mens en milieu. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) maakt het afwijken en aanvullen van de rijksregels voor milieubelastende activiteiten onder voorwaarden mogelijk. Het bevoegd gezag mag onder voorwaarden afwijken van artikel 2.11, afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3, 4 en 5 van het Bal, tenzij anders bepaald³⁸.

Vraag 29

Kunt u in ieder geval bevestigen dat u gemeenten niet heeft afgeremd of zult afremmen in het instellen van een verbod op toepassing van staalslakken en dat u de wens van gemeenten om meer te doen om milieu en gezondheid van hun burgers te beschermen respecteert?

Antwoord 29

Het staat bevoegde gezagen vrij om lokaal beleid vast te stellen op basis van locatiespecifieke kenmerken ter bescherming van mens en milieu. Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) maakt het afwijken en aanvullen van de rijksregels voor milieubelastende activiteiten onder voorwaarden mogelijk. Het bevoegd gezag mag onder voorwaarden afwijken van artikel 2.11, afdeling 2.7 en de hoofdstukken 3, 4 en 5 van het Bal, tenzij anders bepaald³⁹. In de Kamerbrief⁴⁰ van 22 september 2025 heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat aangekondigd naar de toekomst toe te willen kunnen staan voor een systeem waarin secundaire bouwstoffen, zoals staalslak, verantwoord kunnen worden toegepast en er geen onaanvaardbare milieu- en gezondheidsschade wordt veroorzaakt: een beleidskader secundaire bouwstoffen. Onderdeel hiervan is ook de vraag wat centraal en decentraal opgepakt wordt. Deze afweging zal in nauw overleg met de medeoverheden worden gemaakt.

Vraag 30

Wordt in de business case van Tata Steel rekening gehouden met het permanent worden van het huidige tijdelijke verbod op specifieke toepassingen van staalslakken of hebben ze aangenomen dat dit verbod op termijn wordt opgeheven? Welke invloed zou een permanent verbod hebben op de business case van Tata en op de JLOI?

Antwoord 30

Het kabinet heeft deze vraag eerder beantwoord⁴¹ en aangegeven welke aannames Tata Steel heeft gedaan in haar businesscase ten aanzien van wet- en regelgeving en beleid met betrekking tot staalslakken en welke invloed een permanent verbod zou kunnen hebben op de businesscase en op de JLOI.

³⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 2025–2026, 30 872, nr. 324

³⁸ Mogelijkheden afwijken rijksregels milieubelastende activiteit | Informatiepunt Leefomgeving, <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/toelichting-milieubelastende-activiteiten/afwijken-rijksregels-mba/mogelijkheden/>

³⁹ Mogelijkheden afwijken rijksregels milieubelastende activiteit | Informatiepunt Leefomgeving, <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/toelichting-milieubelastende-activiteiten/afwijken-rijksregels-mba/mogelijkheden/>

⁴⁰ Kamerstukken II 2025/2026, 30 015, nr. 137

⁴¹ Aanhangsel Handelingen 2025/2026, nr. 603

Vraag 31

Klopt het dat er 1,066 miljard euro van de begroting van het Ministerie van Financiën zal worden overgeheveld naar het Klimaatfonds om de maatwerksubsidie te kunnen geven? Waarnaar refereert u precies met «de aanvullende post bij het Ministerie van Financiën» waar dit geld staat?

Antwoord 31

De Aanvullende Post (AP) is een apart begrotingshoofdstuk van het Ministerie van Financiën. Het is als het ware een aparte begroting met middelen die geoormerkt zijn voor bepaalde doeleinden.

De middelen voor de maatwerkafpraak met TSN zijn deels gereserveerd in het Klimaat- en energiefonds en deels op de Aanvullende Post van de Rijksbegroting. Hierover is eerder het volgende aangegeven⁴²: Binnen het Klimaat- en energiefonds is € 934 miljoen gereserveerd voor de maatwerkafpraak met TSN. Daarnaast zijn in het voorjaar van 2023 deze middelen aangevuld vanuit de SDE-middelen die aanvankelijk gereserveerd waren voor hogere openstellingsrondes in 2024 en 2025. Deze middelen zijn daarna overgeheveld naar de Aanvullende Post (AP). In afwachting van uitzicht op een overeenkomst met TSN, en om de onderhandelingspositie van de staat in de tussentijd te borgen, is van deze middelen in voorjaar 2024 een reservering op de AP gemaakt van € 1,142 miljard voor TSN. In totaal is daarmee € 2,076 miljard gereserveerd voor de maatwerkafpraak met TSN. Vanwege prudentie is een kleine marge aangehouden bovenop de € 2 miljard uit de JLoI, dit kan onder andere benodigd zijn voor uitvoerings- en implementatiekosten.

Uiteindelijk zullen de middelen die gereserveerd zijn op de AP naar de KGG-begroting worden overgeboekt.

Vraag 32

Deelt u de mening dat het bewust verhullen van het beschikbare budget in andere posten dan de daarvoor bestemde post voor Maatwerkafspraken binnen het Klimaatfonds in strijd is met het universaliteitsbeginsel in de comptabiliteitswet? Waarom is het geld niet gewoon gereserveerd op de daarvoor bestemde plek?

Antwoord 32

Om de onderhandelingspositie van de staat tijdens de lopende onderhandelingen met het bedrijf te beschermen is ervoor gekozen om het beschikbare budget voor de maatwerkafpraak met TSN niet zichtbaar op de begroting te reserveren. De onderhandelingen over het steunbedrag vanuit de staat voor deze maatwerkafpraak waren immers nog niet afgerond. Door de hiervoor beschikbare middelen op de begroting zichtbaar te maken zou de staat weggeven hoeveel steun zij maximaal kon geven.

Vraag 33

Waarom is er zoveel gebrek aan transparantie over waar het geld voor Tata vandaan moet komen tegenover de Kamer en de burgers, die dat geld moeten ophoesten?

Antwoord 33

Zie het antwoord op vraag 32.

Vraag 34

Waarom denkt u dat Tata Steel Limited als moederbedrijf niet bereid is een 403-verklaring te tekenen?

Antwoord 34

Het kabinet kan deze vraag niet beantwoorden. Het is aan het bedrijf zelf om een eigen afweging te maken om wel of geen 403-verklaring af te geven. Het is dus aan Tata Steel Limited om hierover eventueel een verklaring voor te geven.

⁴² Antwoorden feitelijke vragen Begroting KGG 2025 | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl, Kamerstuk 36 800 XXIII, nr. 14

Als de onderliggende vraag ziet op de verantwoordelijkheid van TSL voor dit project, is het goed om aan te geven dat TSL ook partij is bij de JLoI en dat TSL dus ook de verplichting is aangegaan om de afspraken, zoals opgenomen in de JLoI, na te komen. Het is voor het kabinet uiteraard van belang om de waarborgen rondom de subsidie zo sterk mogelijk te maken. Dat is ook een reden om niet alleen een afspraak met TSN te maken, maar ook met de aandeelhouder TSL. In de JLoI staan de eerste contouren van de waarborgen opgenomen, dit moet verder uitgewerkt worden in de maatwerkafpraak. Ter illustratie, zie artikel 7 in de JLoI waarin onder andere is afgesproken dat TSL de totale investering (2,3–4 miljard euro) die nodig is om het project te bouwen, dient te regelen. Daarmee is een waarborg ingebouwd voor het geval TSN (een deel van) de investering niet kan opbrengen of regelen. Ook als de benodigde externe financiering niet op tijd rond zou zijn, dient TSL dit tekort te overbruggen (zie artikel 7.1.2. sub d van de JLoI). Daarnaast zal de subsidie voorlopig en in tranches worden verstrekt en is in de JLoI afgesproken dat de staat zekerheden zal krijgen voor de subsidie (zie artikel 7.1.1. sub g van de JLoI). Dit wordt de komende tijd verder uitwerkt. Goed om hierbij op te merken dat ten aanzien van de zekerheden in de JLoI al is afgesproken dat de investering van de onderneming altijd achtergesteld zal zijn aan de subsidie van de staat.

Vraag 35

Wat betekent het voor de Nederlandse burgers dat het Indiase bedrijf niet garant staat voor de leningen en verplichtingen die de Nederlandse dochter aangaat?

Antwoord 35

Zoals ook in het antwoord hierboven omschreven, is het voor het kabinet van groot belang om goede waarborgen te regelen voor de subsidie. In de JLoI zijn de contouren hiervoor geschetst en komt het principe duidelijk naar voren dat TSL verantwoordelijk is en kan worden gehouden voor de investering die nodig is aan de zijde van het bedrijf. Dit wordt nader uitgewerkt in de maatwerkovereenkomst, maar de kaders zoals afgesproken in de JLoI zijn daarbij leidend. Dit staat los van een meer algemene garantstelling die een moeder voor een dochterbedrijf kan afgeven. Ter verdere achtergrond, in beginsel is een garantstelling door TSL enkel relevant als TSN niet in staat zou zijn om te voldoen aan haar (financiële) verplichtingen uit de eventuele maatwerkafpraak. Allereerst is en wordt er voorafgaand aan het ondertekenen van de eventuele maatwerkafpraak een grondige beoordeling van de businesscase gemaakt, waarin mogelijke financiële risico's worden geïdentificeerd en gemitigeerd.

Daarnaast zal tijdens de projectperiode de subsidie worden uitgekeerd in tranches, na het behalen van vooraf vastgestelde mijlpalen. Dat betekent dat de staat de volgende tranche van de subsidie pas overmaakt als er voldoende voortgang is in de projecten. De laatste tranche van de subsidie wordt pas overgemaakt nadat alle projecten zijn opgeleverd. Ook andere manieren van borgen, zoals een clawback mechanisme om overcompensatie te voorkomen, worden momenteel verder uitgewerkt. Zoals in de beantwoording op vraag 34 ook is aangegeven, de staat zal daarnaast zekerheden krijgen voor de subsidie, dit is al afgesproken in de JLoI en wordt uitgewerkt in een maatwerkovereenkomst.

Vraag 36

Wat vindt u ervan dat de board van Tata Steel India aangeeft⁴³ dat er pas na 2035 getest zal worden met verschillende energiedragers (o.a. waterstof) terwijl in de JLoI staat dat dit vanaf 2032 toegepast zal worden? Waarom wordt überhaupt zo laat getest?

Antwoord 36

In de JLoI is afgesproken dat TSN in de periode 2032–2037 gaat overstappen op groene waterstof en/of groen gas. TSN zal hiervoor tenders in de markt zetten en over de precieze voorwaarden van deze tenders zullen afspraken worden gemaakt tussen de overheid en het bedrijf. Wanneer exact wordt

⁴³ <https://www.youtube.com/watch?v=vcl6DEzr0PA>, minuut 46.22),

overgestapt is afhankelijk van het slagen van deze tenders. Het zou dus kunnen voorkomen dat het in 2032 niet gelijk lukt om de volledige volumes in te kopen. Dan zou de overstap op hernieuwbare energiebronnen later in de tijd gemaakt worden en wordt de bijbehorende CO₂-reductie dus ook later gerealiseerd. De doelen en waarborgen voor het behalen van deze doelen worden de komende tijd uitgewerkt en opgenomen in de maatwerkafspraken.

Vraag 37

Wat vindt u ervan dat de board van Tata Steel India spreekt⁴⁴ van «veranderingen in beleid» voor bijvoorbeeld nettarieven als «voorwaarden voor maatwerkafspraken? Hoe strookt dit met uw opmerking dat hier geen budget voor is?

Antwoord 37

De netwerktarieven zijn een van de opzeggronden voor de JLoI voor het bedrijf. Met de opzeggronden committeert de staat zich op dit moment op geen enkele wijze aan compensatie of het betalen van kostenstijgingen aan TSN. Het zijn opzeggronden voor de JLoI voor het bedrijf, geen voorwaarden waaraan de staat verplicht is te voldoen. De staat maakt beleid dat zij nodig acht voor klimaat, gezondheid en veiligheid en de afspraken in de JLoI beperken de staat hier op geen enkele manier in. Als (nieuw) beleid op deze punten leidt tot een substantiële negatieve impact op de businesscase van TSN, is het aan TSN om een afweging te maken of zij de JLoI op willen zeggen op basis van één van deze opzeggronden. Daarbij gelden de opzeggronden enkel voor de JLoI en niet meer op het moment dat er een definitieve maatwerkafpraak is gesloten. Een subsidieaanvraag en een maatwerkafpraak is een vrijwillig traject. Dit betekent dat TSN altijd zelf een overweging zal moeten maken om wel of niet tot een maatwerkafpraak over te gaan. Nadat TSN een eventuele maatwerkafpraak heeft ondertekend zijn deze maatwerkafspraken wel degelijk afdwingbaar en dus niet meer vrijblijvend. Zoals in de JLoI vermeld, stelt de staat maximaal 2 miljard euro maatwerksubsidie beschikbaar voor de maatwerkafpraak met TSN. De overige kosten en de investeringsbeslissing zijn voor rekening en risico van TSN zelf.

Daarbij zijn de netwerktarieven een van de randvoorwaarden voor de verduurzaming van de industrie in den brede en staat het onderwerp al nadrukkelijk op de politieke agenda, zo ook in het coalitieakkoord. Het kabinet heeft aandacht voor dit generieke beleidsvraagstuk, ook als er geen maatwerkafpraak met TSN wordt gesloten.

Vraag 38

Gezien het nieuwe onderzoek naar de schadelijke effecten op de gezondheid van mensen van dioxines, bent u nog steeds van mening dat de grote toename in de uitstoot van dioxines na het «Groen» Staalplan «niet per definitie onverantwoord» is (antwoord op vraag 40)? Zo ja, waar baseert u dit op en welke recente adviezen van gezondheidsexperts⁴⁵

Antwoord 38

Dat de geraamde dioxine-uitstoot na realisatie van het Groen Staal-plan stijgt, is niet per definitie onverantwoord. Tegelijkertijd worden dioxines meegenomen als te duiden stof ten behoeve van de berekening van gezondheidsrisico's in de GER-TSN. De Kamer is hierover reeds geïnformeerd in het methodisch kader voor de GER-TSN (referentie 2025D16206).

Vraag 39

Wat wordt de maximale productiecapaciteit van Tata Steel na uitvoering van het «Groen» Staalplan?

Antwoord 39

TSN geeft aan dat de maximale productiecapaciteit na de transitie gelijk blijft aan de huidige maximale productiecapaciteit.

⁴⁴ <https://www.youtube.com/watch?v=vcl6DEzr0PA>, minuut 47.24

⁴⁵ bron: <https://www.nrc.nl/nieuws/2025/11/27/europeanen-krijgen-te-veel-dioxines-binnen-staat-in-een-conceptversie-van-rapport-europese-voedselautoriteit>

Vraag 40

Waarom neemt u een CO₂-emissiereductie van 19% mee als resultaat van de maatwerkafspraken als Tata zelf aangeeft dat «het de ambitie van Tata Steel is om na realisatie van dit voornemen ook over te gaan tot vervanging van Hoogoven 6 en de productiecapaciteit terug te verhogen»?⁴⁶

Antwoord 40

Het klopt niet dat de productiecapaciteit van Hoogoven 6 wordt verhoogd. TSN gaat de meest vervuilende en grootste Hoogoven (Hoogoven 7) en Kookgasfabriek 2 vervangen door een DRP-EAF. De DRP-EAF wordt qua capaciteit zo groot als technisch mogelijk op dit moment. De productiecapaciteit voor vloeibaar staal van de DRP-EAF is kleiner dan de productiecapaciteit van vloeibaar staal die berust op de huidige Kookgasfabriek 2 en Hoogoven 7-productieketen. TSN heeft de ambitie om plakken in te zetten om de totale productie van ruw staal op een constant volume te houden. TSN is daarnaast voornemens om in de tweede fase van de transitie HO6 te vervangen door nieuwe installaties (DRP-EAF of vergelijkbare technologie). Na deze stap kan er evenveel vloeibaar staal worden geproduceerd als voor de transitie.

Vraag 41

Kunt u bevestigen dat uit het milieujarverslag 2024⁴⁷ van Tata Steel blijkt dat de uitstoot van schadelijke stoffen als lood, arseen en benzeen in 2024 tot ruim drie keer hoger was dan in voorgaande jaren werd vastgesteld?

Antwoord 41

Ja, zoals eerder aan de Kamer gemeld⁴⁸, is ook duidelijk dat de door de jaren heen gemeten luchtkwaliteit in de leefomgeving niet is veranderd door de hogere gerapporteerde emissie in 2024. In de IJmond staat een vast luchtmeetnet waarmee de luchtkwaliteit in de leefomgeving (de immissie) wordt gemeten. De immissie betreft de concentratie op leefniveau in de lucht die wij inademen en is daarmee relevant voor de mate waarin de leefomgeving gezond is. Uit de immissiemetingen blijkt dat in 2024 op alle meetlocaties wordt voldaan aan de wettelijke EU-grenswaarden voor de luchtkwaliteit.

Vraag 42

Kunt u bevestigen dat er sprake kan zijn van onderrapportage door Tata Steel, wat strafbaar is onder de Wet op de Economische Delicten?

Antwoord 42

Het kabinet kan dit niet bevestigen. Zoals ook toegelicht in de beantwoording van eerdere Kamervragen⁴⁹ is de rapportage van een hogere uitstoot door meerdere oorzaken mogelijk^{50, 51}.

Vraag 43

Bent u zich ervan bewust dat de Omgevingsdienst vaker heeft geconstateerd dat beweringen van Tata Steel over uitstoot niet kloppen en dat zelfs de Reclame Code Commissie Tata Steel hierover op de vingers heeft getikt? Wat vindt u daarvan? Wat zegt dat over betrouwbaarheid van Tata Steel?

⁴⁶ MER deel B pagina 9

⁴⁷ OD NZKG: Tata Steel rapporteert hogere uitstoot in Milieujarverslag 2024 – Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

⁴⁸ Aanhangsel van de Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 603.

⁴⁹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 357.

⁵⁰ OD NZKG: Tata Steel rapporteert hogere uitstoot in Milieujarverslag 2024 - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, <https://odnzk.nl/nieuws/od-nzkg-tata-steel-rapporteert-hogere-uitstoot-in-milieujarverslag-2024/>

⁵¹ Omgevingsdienst verzoekt Tata Steel om nadere toelichting op e-MJV 2024 - Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, <https://odnzk.nl/nieuws/omgevingsdienst-verzoekt-tata-steel-om-nadere-toelichting-op-e-mjv-2024/>

Antwoord 43

Deze vraag is eerder gesteld⁵² en beantwoord. Het doel van een maatwerkafspraken is om de afspraken juridisch te borgen en zorgen dat deze afspraken ook uitvoerbaar en controleerbaar zijn. Het kabinet benut de expertise van de OD NZKG bij de totstandkoming van een eventuele maatwerkafspraken.

Vraag 44

Wat vindt u ervan dat de Omgevingsdienst het gedrag van Tata Steel «opportunistisch en calculerend» heeft genoemd?

Antwoord 44

De OD NZKG heeft jarenlange ervaring met het bedrijf. Het kabinet benut de expertise van de OD NZKG bij de ontwikkeling van de maatwerkafspraken.

Vraag 45

Erkent u dat dit soort gedrag van bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen, erom vraagt dat de overheid meer regie neemt, meer controle krijgt en meer inzet op onafhankelijk, continu, fijnmazig en zoveel mogelijk real time meten van gevaarlijke stoffen en deze data zo veel mogelijk openbaar beschikbaar maakt, zodat snel en goed gecontroleerd en gemonitord kan worden en ook burgers op elk moment kunnen zien wat in hun omgeving wordt uitgestoten (ook in lijn met motie-Teunissen c.s., Kamerstuk 28 089, nr. 302)? Zo nee, hoe gaat u dan volledige transparantie waarborgen en garanderen dat bedrijven niet meer kunnen spelen met cijfers, meetapparatuur en meetresultaten?

Antwoord 45

Het kabinet wil toewerken naar een systeem waarin emissies en immissies van relevante vervuilende stoffen goed en op de juiste momenten worden gemeten, dichterbij de bedrijven, waarbij meetgegevens transparanter en beter controleerbaar zijn. Zo kunnen metingen meer bijdragen aan gezondheidsbescherming. Het is in het belang van de zware industrie, omwonenden en het bevoegd gezag dat metingen door bedrijven betrouwbaar en controleerbaar zijn, dat ze de informatie opleveren die nodig is en dat over de kwaliteit geen discussie hoeft plaats te vinden.

Om te bepalen hoe dit het beste kan worden vormgegeven, wordt gestart met een aantal praktijkgerichte en risicogestuurde meetpilots op het gebied van het betrouwbaarder en toegankelijker maken van immissie- en emissiemetingen bij een aantal industriële locaties. De resultaten van de pilot landen in een advies over het wel of niet zetten van mogelijke vervolgstappen. De Kamer is over dit alles reeds geïnformeerd in de brief⁵³ over de uitkomsten van de Actieagenda Industrie en Omwonenden.

Vraag 46

Ziet u het grote belang van snel toegankelijke inzicht in de volledige uitstoot van Tata Steel en de uitvoering van de opdracht van de Kamer (zoals verwoord in motie-Teunissen c.s.) om af te wijken van de reguliere processen rondom metingen en om zo snel mogelijk te zorgen voor onafhankelijk, continu en fijnmazig meten van gevaarlijke stoffen bij Tata Steel, inclusief het voor handhaving benodigde cameratoezicht en deze data zo veel mogelijk openbaar beschikbaar te maken? Hoe gaat u daar precies voor zorgen en welk tijdspad met deadlines hoort daar precies bij? Wat wilt u hierover in de maatwerkafspraken opnemen?

Antwoord 46

Zie het antwoord op vraag 45. Verder is in artikel 8.2.d van de JLoI afgesproken dat TSN onderzoekt hoe ze onafhankelijke en transparante metingen en monitoring kan versterken, bovenop de wettelijke verplichtingen die TSN op het gebied van meten en monitoren al heeft. Hoe dit artikel zijn beslag krijgt in de uiteindelijke maatwerkafspraken is onderwerp van de onderhandelingen over de maatwerkafspraken.

⁵² Kamerstukken II 2024/2025, nr. 3094

⁵³ Kamerstukken II 2025/2026, 28 089, nr. 346

Vraag 47

Kunt u deze vragen één voor één en zo snel mogelijk beantwoorden en in ieder geval voor het plenaire Tata Steel debat over de JLoI?

Antwoord 47

Ja.